

Refakatçi

Seher Keçe TÜRKER

Yaşama ölüm arası
İnce bir hudut
Ne geçilir ne durulur
Bir bilmece kıvrır kıvrır
Karmakarışık.

Saat 05.30, günün ilk ışıkları etrafa yayıldı. Yumuşak bir ses “Günaydın, nasılız bakalım bu sabah,” diyerek hasta odasına girdi. “Günaydın hemşire hanım, iyiyim. “Tansiyonumuzu ölçelim, hıı. Çok iyi, şimdi termometreyi veriniz, bakalım ateşimiz kaçmış, ver bakalım kolunu, o güzel damarlarından da kan alalım.”

Sonra ciddileşerek hasta sahibine döndü; “Kanı, acile götürün, bir de tüp alın, öğlen kan ölçümü için gerekli.” Birazdan tok bir ses duyuldu: “Kahvaltı. Kahvaltı geldi.” Bir parça beyaz peynir, dört beş zeytin tanesi, akşamdan kalma ekmek ve su bardağı dolusu rengi bozuk çay. Daha sonra kocaman paspaslar yuvarlanarak ortalıkta dolaşmaya başladı. Pislikleri topladı mı dağıttı mı bunu anlamak için bir bilene sormak gerekir! Çamaşır suyunun kokusu her yana dağılırken; kolonya şişeleri sözleşmişler gibi harekete geçti. “Ne pis koktu aman,” diyen kolonyayı süründü, sağa sola serperken salondaki hava, daha da berbatlaştı, gözler yaşardı, genizler yandı.

Saat 07.30, doçentler, hemşire ve öğrencilerle hastaları dolaşmaya çıktılar. Her birinin başına kara bir dosya bıraktılar. Aralarında kendi dillerinde konuştular, yorum yaptılar. Kimse dediklerini anlamadı, maksatları hastaları değil, kara dosyaları ziyaretti. Etraflarında refakatçiler yokmuş gibi davrandılar, gözlerinin içine, ağızlarının kıpırtısına odaklanmış hastaları görmezden geldiler, aralarında konuştular, konuştular ve gittiler.

Refakatçi, kanı acil kan merkezine götürdü. İki saat sonra gelip sonucu almasını istediler. Uzun koridorları geçti, merdivenleri bir solukta indi, bir solukta çıktı. Hastasını, profesör gelinceye kadar kontrole hazırlaması gerekti.

Yatağını düzeltti, kahvaltı tepsisini kaldırdı, karanlık bakan yarı açık çelik dolabı, yürüyen masayı sabunlu sularla sildi. Çiçeklerin suyunu değiştirdi, sararmış yapraklarını temizleyerek odaya sabun kokulu sıcak bir hava vermeye çalıştı. Gülümsedi, günler boyu gülümsedi, hayatından memnun görünerek hastasına moral verdi. Arzularını, beklentilerini dondurdu, elbet iyi günler gelecek ve o günler uzak değildir diye düşündü. Refakatçi iyimser olmalı, polyannacılık oynamalı, yüreği kan ağlasa da gülümsemeli... Buzlar nasıl olsa bir gün çözülür, hiçbir şey sonsuza kadar süremez.

Saat 08.30, hastabakıcılardan biri odaların kapısında çığırkanlık yaptı:

“Refakatçiler dışarı. Hoca geliyor... Lütfen hastaları yalnız bırakın.”

Bütün refakatçiler emir gereği dışarı çıktı. Hastasına “Ben dışarı gidiyorum, kapının önündeyim, merak etme” gibi sözler demeyi de ihmal etmediler. Artık saat 11.30 olana kadar hasta odalarına girilemez.

Dışarıda terlikli, uzun entarili kadınlarla, saç sakalı karışmış erkekler buluştu. Ellerinde sigara, gözlerinde hüznün, umutsuzluk, uykuya karışmış bir yüzle dolaşırken “Haydi çay içmeye inelim,” dedi birisi. Öteki; “Ben gidemeyeceğim,” derken yorgun ve umutsuzdu. Bir başkası; “Çarşıya gidelim mi?” diye sordu. “Gidelim ama ya arar sorarlarsa benim hasta bu gece iyi değildi. İlaç filan lazım olur. Ben en iyisi gelmeyeyim. Siz gidin, zahmet olmazsa bana da gazete alır mısınız?” dedi. Bir başkası; “Sabaha kadar uyumadım. Hastamın sancısı vardı.” “Hemşire hanım bakmadı mı?” “Baktı, baktı ama ne yapsın! Doktorun dediklerinden dışarı çıkamadı ki.” “Doğru, öyle, öyle... Yapacak bir şey yok.”

Doktorlar, hemşireler odalara girdiler, çıktılar, sonu gelmeyen çalışma vardı. Hastalara bakıldı, gerekli her şey belli bir düzen içinde yapıldı. Onlar, yorulmadı ve usanmadı, bu işe baş koymuşlardı. Ne ilaç saatleri karıştı ne kara dosyaları, hep dimdik, enerji dolu, yumuşak, usul usuldular.

Refakatçiler, dışarıda yatılı okulda çarşı iznine çıkan öğrenciler gibiydiler. Kısa zamanda çok iş başarmak istediler. Kiminin zamanı yetmedi, kiminin içinden bir şey yapmak gelmedi, çoğu, zamanı boş geçirerek tüketti. Bazıları, gece volta attığı koridorları, gündüz de ölçmek ister gibi elleri cebinde, kamburu çıkmış hâlde duvarlar boyu gitti geldi. Kim bilir aklından neler geçirdi? Dertli mi? Hınçlı mı? önceleri hiç sevinmiş miydi? Bakışları da duygularını ele vermedi. Birbirlerini tanımayan insanlar adlarını bile sormadan dertleştiler. Doktorlar, hemşireler de onları yok saydılar hatta hizmetliler bile umursamadı. Hastanede hasta hizmetinin tamamı omuzlarına yüklendiği hâlde onları kimse tanımadı. Nasıl uyur, dinlenir mi sağlıklı mı, üşür mü korkar mı? Sormadılar, her hâlde kısa süre içinde refakatçileri de hasta yatağında görmek istiyorlardı.

Onlar kimliksizdi, biri giderken öteki gelirdi başka bir hastanın yanına, oda numaraları adlarıdır: 570, 565...

Adsızlar grubu öyle güzel anlaştılar ki sanki akraba oldular. Onlar hasta değiller ama adsız dertlilerdi. Bazen hastalar mı, adsız dertliler mi daha iyi durumda diyesi oldular. Hasta bakımı ve hizmeti ile ilgili bilgileri kısa sürede öğrendiler. Bu hastalık hastaneye bir kere gelip ameliyat olmakla iyileşmiyordu. “Geçmiş olsun,” dileği de çoğu zaman amansız dert karşısında gereksiz lakırdı olarak kalıyordu.

Kimi çarşıya, kimi kahve içmeye gitti dışarı atıldıklarında. Kimileri de merdiven başında bekledi. İçeri girmeyi bekledi, telefon etme sırasında bekledi. Hasta için değil de kendisi için birinin gelmesini bekledi. “Sen nasılsın?” diyecek. “Bir isteğin var mı?” diye soracak ya da “Gel, sana hava aldırayım, biraz dışarı çıkalım,” diyecek birini bekledi. Bazen böyle birinin geldiği de oldu. O zaman saatler daha hızlı çalıştı, sanki akrep at oldu, tadına doyumamayan zaman aktı gitti. Bazen de beklenmeyenler, ağzından çıkanları duymayanlar geldi. Bu durumda zaman uzadı da uzadı, yelkovan akrepleşti, odanın havası bozuldu. “Artık gidin, yeter artık,” diye bağırarak istedi refakatçi. Bağıramadı, âdeta kendi içinde boğuldu. Gülümsedi, boğazına bir şeyler düğümlendi, ağlamak istedi. “Hayır, olmaz, refakatçisin, kendine gel,” dedi. Gülmek istedi, gülemedi. İçini sıkın, bilemediği, anlayamadığı bir şeyler vardı, gülümsedi...

Hastanede içlerine akıttıkları gözyaşları içinde boğulan insanları gördü. Keşke bunlar sevinç gözyaşları olsaydı. Öyle olsalardı zaten içlerine akmazdı. Burada kalırken başka hayat yoktu sanki. Her şey o taş duvarların arasında sıkıştı, gece güne karıştı, sevinç, hüzne boyandı. Karanlık saatler refakatçilerindir. Dertler, gece depreşir derler. Hastaların iniltilerini dinlerken ve elinden birşey gelmeden beklerken geceler suçluymuş gibi “Kapkara, canavar geceler, beyazlayın!” diye bağırarak istedi. Uzun, karanlık koridorlardan rüzgâr gibi geçerken ölümün soğuk nefesini ensesinde hissetti ama geçti, refakatçi olmak, ayrıcalıktır. Ölüm meleği bile dokunmadı, rüzgâr kanat oldu, iyilik perisi koluna girdi, kuş gibi uçurdu. Uzun, soğuk, karanlık koridorları işte böyle geçti. Günün ilk ışıkları odaya süzülürken geceyi düşündü. “O, ben miydim?” diye hayret etti kendisine. Gece, sağlığından endişe ettiği hastayı görmeğe gittiğinde yatağın boş olduğunu gördü, kimseye sormadı, içinden bir şeylerin koptuğunu ve terminalde gitme sırasını bekleyen misafirin yola çıkışının derin sessizliğini bütün benliğinde hissederken çaresizliğin gerçek anlamı ile yüzleşti. Akşama doğru başka hasta yatağı doldurdu.

Bazı geceler, bütün hastalar iyi gibi oldular, uyudular konuştular, inlemediler. İşte refakatçilerin sohbet geceleri, bildikleri, duydukları ne kadar

koca karı ilacı, ne kadar dua varsa birbirlerine öğretiler. Gülüşlerine hüznün dolsa da fıkra anlattılar.

Nihayet günlerce süren kan tahlilleri, serumlar, endoskopi, karaciğer fonksiyonları ölçümü, akciğer röntgeni, şeker düşürme çalışmaları bitti. Ameliyat hazırlığı başladı. Hastanın hem dış hem de iç organlarının temizliği yapıldı. Bütün hastalar bu günü beklerdi. Ameliyat olunca ilahi bir kudretin acılarına son vereceğini umarlar. İşte, son an, biri geldi; iri yarı, bıyıklı; “Haydi gidiyoruz” diyerek hastayı tekerlekli yatağı ile aldı götürdü. “Tekerlekler dönerken yağları eridi, ayaklarının bağı çözüldü, üşüdü, terledi. Yeni bekleyişi başladı. Saatler geçmek bilmedi, kocaman, demir parmaklı kapının önünde; sarı beniz, donuk bakışlarla ayrı dünyadan biri gibi bekledi. İyi haber bekledi, neyi beklediğini bilmeden bekledi. Ameliyat da bitti, patoloji raporu da geldi, sonuç yine beklemek hem de belirsizlikle birlikte beklemektir. Ne zaman gecenin pembe kanatlarıyla uçuşan pembe kelebekleri gelecek, sihirli dokunuşlarıyla her şeyi eskisi gibi yapacaklar, diye bekledi. Taburcu ettiler, yine refakatçi oldu, yine taburcu ettiler, yine refakatçi, yine taburcu ettiler, beklemeler bitmedi, beraberlerinde geldi ve beklenmedik bir anda her şey son buldu. Bekleyecek birşey kalmadı... Artık gönlünce ağladı refakatçi ve bundan utanmadı. Sonra, sonrası yok hepsi bu...

Hadi gülümse, gülümse bakalım refakatçi...